

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границю:

на цілий рік . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не зовьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділі і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Линдога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаций неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Програма праці державної ради.

Престольна річ підносить як одну з найважніших справ «остаточне полагожденє великого діла регуляції валюти». Сі слова не можна так розуміти, щоби в найближшій часі виміняно готівку давньої валюти, але викупно державних нот, яке почало ся в р. 1899. повинно покінчити ся вже сего року. І дотичні цісарські розпорядженя стануть предложеними державній раді до одобреня. Про якісь иньші законодатні ухвали що-до сеї kwestії на разі ніхто не думає.

Програма ресорти державних залізниць, як її подала престольна річ, розпадає ся на чотири часті: 1) доповненє сїти державних залізниць, передовсім побудованє другого полученя з Триєстом; 2) інвестиция державних залізниць; 3) внесеня на ухвалені і нові залізницї низшої категорії; 4) забезпеченє інвестицій приватних залізниць «з огляду, що они в будучности перейдуть на власність держави». Три перші точки сеї програми містять ся вже в інвестиційнім внесеню, яке предложено державній раді. Се предложенє не дізнає жадних більших змін що-до позицій, а хиба тільки що-до термінів. Що дотичить програми льокальних залізниць, то вже інвестиційне предложенє передвиджувало, що лінії Ракошич-Ляви і Гартберг-Фрідберг стануть побудованими правительственною управою, коли не збере ся на сю цілю приватний капітал під гваранциєю держави. Сі оба шляхи мають евентуально увійти в спеціальну програму льокальних залізниць. Дальше і иньші залізницї низшої категорії, які вже давнійше запевнено, але те-

пер треба з ними увійти в иньші умови, мають прилучити ся до сеї програми. Що-до нових, льокальних залізниць, будуть вести ся переговори задля їх забезпеченя, з узглядненєм бажань краєвих соймів, з яких чеський, долішно-австрійський і галицький вже виступили зі своїми залізничими проєктами. Вкінци покритє інвестицій існуючих приватних залізниць потребує нових жерел грошевих, задля яких треба перевести ріжні фінансові операції через емісию пріоритетів, державну поруку, або уділенє інвестиційних позичок.

Надто заповіла престольна річ цілий ряд соціально-політичних законопроєктів. Предложено що-до обовязкового забезпеченя приватних офіціалістів находить ся вже в першій стадії виконаня. Тепер зіставляють ся статистичні дані з виказів послідних літ; сей матеріял доповнить ще вислід теперішньої конскрипції і в неоднім напрямі вплине на зміну предложени. Дальше згаданє предложенє задля утвореня рільничих, заводових стоваришень є, здає ся, ідентичним з проєктом, який свого часу предложено рільничій раді. Предложено про улепшенє робітничих відносин в державі має опирати ся на основах проєкту закона про «посередництво праці», який випрацювала робітнича анкета. Після сего проєкту посередництво праці має стати галузею публичної адміністрації і виконуватись в першій лінії державними органами. В сій цілі по цілій державі мають урядити ся відповідні і далекосяглі зарядженя. Заведеня для посередництва праці ділять ся на властиві посередничі заведеня, дальше на краєві комісії, які мають бути приділеними намісництвам, і на центральний заряд. Посередництво є безплатне і загальне с. є розтягає ся на всі роди служби і праці, а

не буде примусу уживаня сего посередництва ані для шукаючих ані подаючих працю.

Предложено про реформу термінової торгівлі збіжем ще не підготовлене. Тепер ще обробляють ся в міністерстві вислїди дотичної анкети і за кілька тижнів покличуть комісії, яким приділять поодинокі реферати. Вкінци є вже зовсім готовий проєкт закона для обносної торгівлі, який правительство предложить палаті в незміннім виді.

Як видно з того, президент міністрів др. Кербер не лише виступив зі словами і фразами у престольній річі, як се закидала часть праси, але може відкликати ся на доконану працю в напрямі економічного підвїгнення держави, і предложити палаті готові законопроєкти, які лише ждуть на легіслятивну спосібність державної ради.

Руска справа в урядовім освітленю.

(Далі).

У Відні в тім часі все ще споглядали на руску справу з занятого в 1849. р. овиду. Бах і міністер поліції бар. Кемпен уважала все, що руске, за добре до управи під девізою *divide et impera*. Саме в тій порі на основі окремого міністерского розпорядженя, оповіщеного в в державнім вістнику законів, признано видаваний у Відні Вѣстникъ урядовим дневником, при чім очевидно ніхто не дбав ані о его напрямі ані о правопись. Міністер просвіти гр. Лев Тун оцінював без сумніїв стан річи з ширшого погляду. Отже у відповіді на повисші внесеня, гр. Тун заявив 18. липця 1858, що зовсім згоджує ся на его погляди що-до наданя рускому язикови хибиного і шкідного заразом

Наш альбом.

—000—

Туга.

(З уст братчика).

Здоров був, краю, — краю муки!
Ти чувш біль тужного стону,
І виск страдань і рев розпуки?

Ох, кільки раз молив я скону...

Коби хоч вчути виск собаки,
Що стonom жалю лає пана:
»Ти сам приняв костур бурлаки,
І кинув край — в рабських кайданах!»

Немов гейзер булькоче в груди
Бездонна круча спазмів болю.
Як той упир скитаюсь всюди —
І лаю сьвіт і лаю долю.
Ватага дум і холод скуки
Як острый клюв шматують душу,
Се челюсть муки! пекло муки!
Туго, розвій могильну глушу
І вирви з серця таму сльози...
Ідка Медузо! дочко пекла!...

Я кляв тебе, невинна Мати
І кинув з глумом чорну стріху
І ті цінні батьківські лати...

Проклятий будь, хто скверним словом
Скала' «святая' святых» України!

Я втік з мальштрому мук, в клятвою,
І впав в глухе провалле стужі:
Я грав ся з больом, гравсь з тугою —
Чувства були мині байдужі...

Ох тямлю ніч, сю ніч блуканя
Над жовтим Тибром. Вихор грав ся,
А в серці вив аркан страданя.
В нутрі пекла пекольна згага.
Вона прийшла — гетера мести
Грізна, понура, люта, встекла —
Як челюсть пекла!

Вона прийшла — — Як згук могили
Гудів проклін — грізний, понурій:
»Хто марно втратив юні сили,
Нехай сконає в стисках фурий!» — —

Від сеї хвилі люті муки
Палать нутро вогнем розпуки —
Як жар Сагари. Дух пустелі
І пута тоски давять душу.
Я весьо прокляв: і холод келі
І ту гнітучу, сонну глушу
І власну тїнь! — —

Як куклу грію

В душі святый вогень ідеї.

Поволи гаснуть юні мрії —
Лиш біль живе і скорбні думи,

Судьба ізгойть: туск і сльози, —
Гірки як жовч, пекучі сльози. ¶

Колишній.

Рим 12.XI. 1900.

В келії.

Дих могили, холод суму,
Туск заводить пісно муки,
Серце стогне смертну думу,
Дух затерп в ланцах розпуки.

Ще живу? Відав хирію...
Грудь заціпла в кігтях стону,
Серце стине — млію! млію!...
Душу спутав ангел скону.

Чорний крест, знамя страданя
З тьми простер рамя любови.
Тернуть муки, мруть риданя —
Дух скида' важкі окови.

Колишній.

Пророк.

Від Духа Істини натхненний,
Сьвятою Правдою зміцнений
І словом грізним, громовим,
Блідий, сухий, смуглястий тілом,
Покритий густо сірим пиллом,
З огненным виразом палким
Живих очей, — в минулі днини,
Во время оно, в Палестині

напрямку розвиткового. Підніє однак притім потребу оглядного трактування річи, позаяк супроти вразливости Русинів на обрядові і мовні питання, австрійське правительство не хотіло би попати в хиби, які зроблено в обходженю з уніятами в Польщі. Треба з тим числити ся, що Русини привикли уважати чисто мовні питання як нероздільно злучені з церковними справами, а в тім лежить жерело всего недовіря. Особливо треба побоювати ся підсичуваня того недовіря в разі злуки календарів, мимо великих практичних користей такої реформи. Покликав ся притім г-р. Тун на свіжий факт, що в Палестині греко-уніятського патріарха Мельхитів, наслідком заведеня григоріанського календаря, покинули єго суфрагани а навіть дієцезіяни. Др. Лозінський замічає притім, що в проєкті Голуховського ходило лише о те, щоби збігали ся з собою дати в кождім місяці, а наслідком того деякі недвижимо сьвятя (Різдво Хр.) без усуненя ріжниць обрядових що-до дати движимих сьвят (Великодня). А патріарх Мельхитів посунув ся задалеко, аж до цілковитого зрівняня движимих сьвят і стягнув на себе докор, що випер ся обрядовою окремішности.

В повисше наведених мотивах г-р. Туна добачає др. Лозінський вплив Шашкевича, тодішнього совітника в міністерстві просвіти, який очевидно мав голос передовсім в галицьких обрядових справах. Тимчасом більшу над сподіванє рішучість виявив г-р. Тун в справі заведеня латинської азбуки в рускій правописи. Шашкевич не залишив і тут, як каже др. Лозінський, настроювати г-р. Туна проти проєкту Голуховського, але мабуть сам міністер засадничо згоджував ся зовсім на саму гадку, а її здійснення не лякав ся диятого, що з пропамятного письма Черкавського дізнав ся, що подібний помисл вже давно перед тим вийшов з руских кругів іменно від О. Лозинського, котрий пропагував єго в окремих статях, а потім практично приворотив в своїй книжці «*Ruskoje Wesile*». Тимто в своїй відповіді г-р. Тун прямо заявив, що в тій справі може правительство взяти ініціативу і що реформа повинна почати ся від шкільних книжок, почім прийшла би черга і на вістник законів.

На проєкт занеханя науки руского языка в низшій гімназії і заведеня її аж у висших класах не згодив ся г-р. Тун з дидактичних причин, заявляючи притім готовість прихилити ся до такої реформи, щоби науки руского языка уділювано в гімназії порівнючим способом разом з наукою польского языка, чим підносило би ся належно спорідненє обидвох языків яко забору проти русифікаційного змаганя а заравом відповіло би ся потребам практичного життя. Що-до сего русифікаційного змаганя в языковім обсягу рескрипт г-р. Туна був написаний вельми рішучо. Головацкый дістав прямо з міністерства строге упіменє, а г-р. Голуховский дістав уповаженє виглядїти відповідного кандидата на руску катедру на случай, колиб Головацкый навіть мимо міністерского упіменє не занехав в будучині языкової русофільської пропаганди *ex cathedra*. Також і рускі єпископи Литвинович у Львові і Яхимович в Перемишлі дістали прямо від міністра візванє, щоби запобігали всовуваня церковно-славянських висловів, форм і зворотів в проповідях і в зносинах з сільским народом.

(Далі буде).

З державної ради.

По вчерашній засіданю державної ради Австрия відотхнула. Нарешті одно додатне діло парламенту, нарешті якийсь вигляд на уздоровленє! Палата вибрала президию. Факт, що сторонництва заявили згідність що-до личностей президиї, доказує добру волю і охоту до повернення нормальних відносин в палаті.

Президентом вибраний член моравского центра г-р. М. Фетер фон Ліліє, а віцепрезидентами: Праде і Зачек. Вчерашнє засіданє розпочато по год. 12. і коли переведено провірене виборів тих послів, проти яких не внесено протесту, президент повідомив палату, що після виявленої волі провідниками клубів, заряджує 3-годинну перерву задля порозуміня ся що-до вибору президиї.

О год. 4. пополудня президент віку др. Вайгеля отворив наново засіданє і зарядив вибір президиї. Голосованє відбуло ся картками, які на поіменний зазив секретарів викликані послі складають до урни. Після голосованя заряджено 10-хвилинну паузу задля скрутнії, а відтак оголошено вислід вибору президента.

Загалом віддано 374 карток, між якими 14 було порожних, отже з 360 голосів ушло 344 голосів на г-р. Маврикія Фетера фон Ліліє, який тим самим став президентом палати.

Др. Вайгел дякує за свій уряд і запрошує г-р. Фетера занять місце президента палати. Г-р. Фетер вступає на президиальну трибуну і дякує палаті за довіре. Хотяй бесідник вислід вибору приписує радше політичній ситуації, чим своїм особистим кваліфікаціям, то на всякий спосіб буде старати ся виповнити своє завданє як найкраще, заховуючи обєктивність і безсторонність на всі сторони і недопускаючи до себе жадних політичних впливів. Бесідник просить о підперте в своїм вельми труднім уряді, щоби палата могла в почутю спільного інтересу і взаїмнім довірю приступити до полагодженя стілько важних справ держави (оплески). Відтак президент заряджує дальше голосованє.

На першого віцепрезидента віддано загалом 328 карток, з тих 87 білих: отже з 241 від-

даних голосів 236 ушло на Прадого, який зараз при відгомоні гучних оплесків лівіці, заняв своє місце, подякував за вибір і запевнив, що буде поступати з цілою обєктивністю і строга перестерігати реґуламіну так що-до єго духа як і букви. Вже престольна бесіда вказала палаті дорогу до праці, і належить надїяти ся, що палата піде сею дорогою.

При виборі другого президента віддано всего 304 карток, з того 92 білі, отже остало 212 важних голосів, з яких 209 ушло на др. Зачека. Вибраний рівнож дякує за довіре і прирікає після найліпшого знаня і переконаня сповняти свій уряд та просить о підперте палати для своїх інтенцій.

Відтак вибрано секретарів і квесторів, а вкінці г-р. Фетер, серед довготривалих оплесків, подякував др. Вайгелю за знамените веденє розправ підчас перших засідань. На сїм замкнув президент засіданє і назначив слїдуюче на вівторок дня 12. с. м. о год. 11. перед полуднем. На дневнім порядку стоять вибори комісії легітимацийної, для посольської нетикальности і петиційної.

Новинки.

— Календар. В неділю: гр.-кат. Ефрема; рим.-кат. Каліста. В понеділок: гр.-кат. Ігнатія, Романа; рим.-кат. Евфрозинія. — Вісторики: гр.-кат. *Трех Сьвятителів*; рим.-кат. Евлялії.

— Сензацийна вість про іменованє станиславського єпископа розійшла ся нині по Львові. Мав ним звістати архидиякон станиславської капітули, о. Іоан Литвинович. Ректором львівської духовної семинарії мав би звістати о. др. Мишковский, або о. Тисовский, настоятель Васильєвського повіціату. Всі повисші вісти подаємо з дневникарского обовязку.

— Заупокійне богослуженє за душу бл. п. д-ра Олександра Огоновского, професора львівського університета відбуло ся нині о год. 9. рано в Волоскій церкві. Слївану службу Божу відправив крїл. о. Павликів при асистії дияконів, оо. Давидовича і Красіцкого. До панахиди станув ще катехит, о. Дорожньєвский. Крім родни явило ся, як звичайно, публики мало, на доказ, що Русини дуже вдячний народ... З старших Русинів бачили ми проф. д-ра Шараневича з родиною, посла Вахвянїна, проф. Шухевича з родиною, радника Т. Реваковича, радника Ів. Матїєва і д-ра Федака. З професорів університету прибули лише др. Студинський і др. Дністрянський. З молодїжи явилась репрезентация «Академічної Громади» в дуже дрібнім числі. «Народна Рада», котрої головою був пок. Олександр, сьвітїла... абстиненцією. Виділові тепер заняті чим иньшим, мабуть плянами про нову програму, або ще новійшу консолідацію. Не бачили ми також репрезентантів иньших руських товариств, яких Покійний був діяльним членом. Кільканаїцять осіб привагідної публики доповнювали загальний образ заупокійного богослуженя за душу визначного ученого і громадянина.

Пророк із краю в крав ходив;
Словами гострими, як стріли,
Гучними й щирими, що сили,
В гріхах заснувший люд будив.

Серця-ж людські були дебелі:
Черстві, глухі, тверді, як скелі —
До зову Істини німі!
Гріхи віками без ушину
Копали душам домовину,
В спокує і блудів вічний тьмі...
На кривду люди тільки вільні
Були: на вчинки божевільні,
На здирство, зиск, на правди гніт!
Пророк це знав; веленна-ж Бога
Була йому одна дорога:
Іти спасати людський рід...

І він учив: — Розкрийте очи,
Погляньте на сьвіт з мли! — Не хочем!
Кричали люди... — геть відси! —
Єдин Творець землі є й неба! —
— Казав він їм. Вони-ж: — не треба
Єго! гарчали, наче пси...
Він не вмовкав: — Сьвятая правда
Іде від Бога, кривда-ж — зрада
Утвір пекельної є сили! —
Вони-ж ганебно реготали,
Йому проклони посилали
І гядко з лайкою ревлі!...

Він теж кричав без жару: — Люди!
Покайтесь! Вічне горе буде,
Бо править вами сатана!
Пішли на стежку ви лукаву.
Їсте ви аггельскую страву,
Гріхом впили ся ви до два!...
А близько вас є Царство Боже:
Ввійти у його всякий може,
Хто хоче жити вічні дні! —
Його за це каміннем били,
З глуміннем мучили, варили,
Пекли живого на огні!

Пророк, на смертну йдучи страту,
Одно: про Істину і правду
Своїм мучителям казав...
Терпляче міцно люті муки,
З хвалою душу в Божі руки
Свою сьвятую віддавав...
І дим, розходячись від жертви,
У одного з катів не мертвих
Зїдав полуду із очей:
І той вбачав нову дорогу
Життя, вчував веління Бога:
Пророком бути для людей!...

В. Залізняк.

До меншого брата.

З сьвіта почину в гіркій ти недолі;
Вік віковичний, безчасний, в неволі,

Брате невтішний, біда-ж — мужиче!
Дике, не людське життє, чоловіче,
В темряві тягне твоя голова:
Мла їй просвіту сьвятю закрива!

Хата, як хлїв, чи соломи копця;
Кінь, як що маєм, — малий, як телиця;
Справа звїрїяча, одежа убога
Ще з Володимира, князя сьвятого,
Й досі не краще... й досі такеж,
Брате, й село, у яким ти живеш!...

У тисячах років минулих давно вже,
Вірли люди в чудовне, не гоже:
Що в сьвітї дїдки є злючі, рогаті,
Відьми і змії огненні, крилаті,
Знахурі, баби-яги домові...
Теж і тепер у твоїй голові!...

Віл у ярмі під тяжкою вагою
Пада, ревучи над долею злою...
Ти-ж у житю, що ярма того гірше,
Тягнучи долю, що даве і ріже,
Голову хилили до низу під ніж,
Сцїпивши зуби свої і... мовчиш!...

Тільки у літі черва їсть рослину;
Черви-ж рукаті тебе без ушину
В літку, і в осїнь, весною й зимою
Натовпом смокчуть ще й з глумом, гань-
[бою...]

Ти на захист не встаєш до борні,
Тихий, як труп у довічному сні!...

— Загальні збори «Клюбу Русинок» відбудуться в середу дня 13. с. м. о 5. год. вечером в комнаті Клубу.

— Управляюча Рада Жіночої спілки промислової «Труд» уконституувала ся на засіданню дня 31. м. м. в сей спосіб, що председателькою вибрано п. Герміну Шухевичеву, п. Аполону Ничая заступником предс., а п-у Ольгу Барвінську секретаркою. До Дирекції «Труд» вибрано п. Марию Білецьку, п. Іванну Кокорудзову і п. Василя Нагірного.

— Чи опозиційні послы є радикальними? — питає ся «Громадський Голос» і дає ось яку відповідь: «Тут треба зазначити, що виборча агітація в округах тих 4 опозиціоністів вела ся виключно під радикальними окликами. Почавши від «радикальствующого» народовця д-ра Коса, а кінчаючи на москвофілови д-рови Королеви, всі они мусіли заявитись за такими домаганями як загальне голосоване, викуп панських ґрунтів, поділ Галичини, зміна податків і т. д. Ніхто з них не застеріг ся ні словом против сих домагань, котрим початок дала радикальна партія. І о скілько ті 4 послы будуть домагати ся здійснення тих жадань, о стілько є вони нашими, радикальними послами. Що більше, вони мусять домагати ся здійснення тих домагань, вони мусять бути в певній мірі радикальними послами, бо інакше заслужили-б собі на імя дурисвітів, котрі лише доти милили хлопови очі, доки не дістались до Відня. А такого закиду чейже вони не схотять на себе стягнути. Радикальними до певної міри мусять бути ті наші 4 послы ще й тому, бо се їх обовязок супротив тих хлопів-радикалів, що агітували за ними і віддали на них свої голоси. А признати треба, що радикальних голосів на пп. д-ра Коса і Романчука в Бобрецькїм, а на п. Яворського в Бережанськїм вляло багато. З тими радикальними голосами пп. послы мусять числитись ся».

Се лиш стверджує те, що ми вже не раз констатували про теперішних націонал-демократів. Тому то они і прибрали собі таку назву, щоби не зазначувала ріжниць ані супроти москвофілів, ані радикалів і як той міхур потапающего — тримала на верха.

— Похорони бл. п. о. Северина Навроцького, шамбелана і тернопільського декана відбули ся — як нам доносять нині з Тернополя — дуже величаво в Шляхтинцях, де покійний був парохом. На похорони прибуло трицять руських священників та трех латинських. З Тернополя, де покійний був довгі літа сотрудником, прибули на похорони члени міщанського братства і хор. На домовині зложено пять вінців. Соборну Службу Божу і похорон відправив о. Касян Куніцький, військовий капелан з Станиславова в со-служенню численного духовенства. Проповіді виголосили: о. Алексевич і Куніцький з Ірвинці. Селяни хотіли похоронити свого пароха коло церкви та староство веліло за дозволом звернути ся до міністерства внутрішних справ, в виду чого сю гадку залишено. Покійний був безженним. Висвятив ся в целбаті, щоби пригорнути коло себе свою вчасно повдовілу матір і дрібні сестри та брата. Старенька мати з родною оплакує нині смерть свого доброго сина, парохияне ревного пароха. В. в. п.!

— Впр. Отців духовних, котрі до осягнення цілі дяківської лютерії значнішим закупном льосів з скарбони церковної не причинили ся, про-

симо о щедрих датках з тихже скарбон для цілі лютерийної. Датки ласкаві з зазначенем: для цілі дяківської лютерії, просимо прислати під звичайною адресою: Дирекція Народної Торговлі у Львові. — о. Д. Танякевич.

— Закон о еміґрації, про який була згадка в престольній промові, вже майже опрацьований. Закон признає повну свободу еміґрації, а разом має запобігти безсовістним намовам агентів до еміґрації. Сей закон боронить еміґрантів аж до місця їх поселеня. Товариства і особи, що займають ся еміґрацією, мусять після нового закона мати на се привіл краєвого правительства.

— Новий президент ради державної, гр. Феттер, уродив ся в 1856. р. В 21. році житя гр. Феттер вступив до політичної служби в старостві на Моравії, де дослужив ся гідности старости. В 1897. р. вибрано его послом до ради державної, і там належав гр. Феттер до групи моравського сторонництва центра. Его заслугою було доведене до порозуміння між Чехами а своїм сторонництвом в справі виборів до делеґації. Гр. Феттер є пристійним і товаришким муциною, через що тіпнуть ся загальною симпатією.

— Без опіки. В Кракові висліджено зорганізовану шапку молодих злодіїв, яка допускала ся від довшого часу крадіжій на улицах і по домах. Доси увязнено сімох хлопців в віці від 13 до 15 літ. При слідстві зізнали они, що крадені річи купував у них жид-шинкар, у якого пропивали опісла зароблені (?) гроші. Вей арештовані походять з найбіднійшої класи населеня, є переважно опущеними сиротами, без ніякої опіки; і що з них буде пізнійше, як вийдуть з в'язниці? Будуть дальше красти, бо що ліпшого не уміють робити. Аж сумно слухати, що серед просвіченої суспільности виховують ся такі одиниці, що з малку уважають крадіж і розбій підставою свого житя-бутя, а ніхто не подумає, щоби їм подати в руки який иньший спосіб чесного заробітку на житя.

— В короткій дорозі. В Навоєвій коло Нового Санча, селянин Зачек, разом зі своїм братом, спіймали злодія в коморі і засудили его на повішенє за ноги. Так висів злодій на вербі чотиря години, поки не побачив его сусід Зачка та не відрізав мертвого. Прокуратория обжалувала Зачків перед судом, а сей засудив їх на кару по 14 днів в'язниці.

— Дальматинський мантії. Дня 1. с. м. щез в Відня чоловік котрий називав себе «дальматинським властителем більшої посілости», а котрий витуманив від жінки, якій обіцявав, що оженить ся з нею, 24.000 К. Чоловік той називав ся Йосиф Турина і походить з Яблянча в Хорватії, а пошкодована є сторожиха Анна С. Турина пізнав ся зі сторожихою ще в 1898. р. Хоч жонатий, говорив він, що він вдовець і що має велику маєтність на однім з дальматинських островів, та що хоче знов оженити ся і сподобав собі Анну С. Сторожиха все ему вірила і за кожний раз давала ему гроші, скоро він лиш того зажадав; їй здавало ся, що она вже властителькою посілости на дальматинськїм острові. Давала ему гроші на піднесенє го-сподарства, на закупно виноградників в Дальматії, а навіть справляла ему в дарунку одіж, біле та купувала дороґоцінности. Досить, що

Турина витуманив в той спосіб від сторожихи 24.000 К. та був би може ще й дальше туманив, аж сторожиха переловила лист правдивої жінки Турина, котра є крамаркою в Яблянчи. Аж тепер побачила она, що дістала ся в руки мантія і дала знати на поліцію, але Турина щез тимчасом з Відня без сліду.

— Конфіскації. В 1900. р. сконфісковано в Австрії 5202 статей, а іменно: за підбурюванє 1140; за взбуджуванє неприязни проти народно-етний і реліґійних товариств 974; за злочин проти публичного безпеченства 486; за обиду маєстату 489; за обиду церкви 405; за зраду стану 512; за публичне очернюванє 304; за висміюванє супружества, родини і за похвалюванє неморальности 201; за обиду реліґії 100; за публичне згіршенє 207; за обиду пануючих і держав, живючих в приязни з Австрією 135; за ріжні провини 198; а 51 перепечатаних статей по конфіскації.

— Сніговий хмаролом. Властитель фабрики Фльоршці з Айсфельд в Туринґії видів дня 26. січня о 3. год. по полудни дуже рідке явище — сніговий хмаролом, о котрім подав звістку до газет. Маґдебургска газета так описує се явище: Коли фабрикант їхав з Гайбін до Найштадт коло Кобурґа захопила его страшенна заметіль снігова сполучена з блискавками. Підчас коли снігом мело найсильнійше, настала параз якась дивна тишина, а фабрикант і ті, що сиділи в ним на возі, побачили зі страхом, що на яких кількасот кроків перед ними зробила ся ніби величезна стіна снігова, що сунула ся звідкись з гори, а рівночасно і з незвичайною скоростію підсувала ся до воза. Коні стали неспокоїні і почали дрожати, попускали голови і не хотіли рушити ся з місця; втікати годі було. Тисненє воздуха, яке се явище викликало, було так величезне, що мало не роздушило віз і людей і на хвильку таки не дало їм дихати. Так зробило ся темно, що здавало ся як би вже настала послідна година. Нараз знову роз'яснило ся. Якби якась невидима рука підняла мур в гору і він щез не знати куди так само, як і не знати звідки прийшов.

— До історії еміґрації. Перед кількома днями арештовано в Новім Торзі Марию Щербовську і єї сина Альбіна за те, що вихваляли перед селянами велике щастє, яке їх жде в Америці та наклонювали їх до еміґрації, а за пораду казали тобі добре платити. Другий син Щербовської, Кароль, розлучений на тих, що причинились до арештованя его матери і брата, з револьвером і боксером напав на ринку на паробка, котрий фірманив, увязненим в їх подорожах по селах та своїми візнанями причинив ся до викритя їх обманств і розбив ему боксером голову. Але товпа народу кинула ся на него, а хотяй він добув револьвера, не було часу на оборону, бо розлучені міщане, спіймавши его в свої руки, відобрали ему револьвер і потовкли ему кости так, що ледви удалось жандармам вирвати его з рук міщан і завести до арешту.

— Скарб з гарему. Перед кількома місяцями приїхав до Брукселі якийсь молодий Італіянець і поробив зараз знакомства з найбогатшими людьми в бельґійській столиці, а то, що він знав і розповідав, було таке дивне, що розумному чоловікови певно не хотілось би й слухати. Він розказував, що знає недалеко Каїра в Єгипті місце, де законана велика скриня з множеством всіляких дороґих каменів та дороґоцінностей, котрі походять з крадежи в гаремі у одної з найбогатших пань, а варті що найменше пів мільона. Щоби ту скриню видобути звідтам, треба з 10.000 франків на лашове, бо скриня закопана в такім місці, де як день так ніч стоїть варта. Італіянець був так певний єї справи, що навіть обовязав ся письменно звернути за тих 10.000 франків аж 100.000. І знайшло ся таки двоє, що повірили, особливо длятого, що заімпонувало їм письменне зобовязанє. Якийсь фабрикант Ф. і урядник в службі якогось князя з королівської родини Б. зважили ся приступити до спілки з Італіянцем. Той дістав гроші і поїхав. По часі наспів лист до Брукселі з повідомленєм, що Італіянець, вертаючи з Єгипту до Бельґії, помер скоростіжно з дорозі. Чи він віз і скриню зі скарбами, о тім в листі не було згадки. Та й на що? Мантії витуманивши від легковірних 10.000 франків, піїшов з ними в світ гуляти...

— Секти в Росії. Реліґійні секти ділять в Росії на шкідливі просто і на особливо-шкідливі, але прикмет, на підставі яких мусять бути утворена та кваліфікація тої чи иньшої секти, до остатнього часу не визначено. Зачислити секту до тої чи другої категорії залежало по части від місцевого духовного, по части від світського уряду. Відомий процес Тираспольських сектярів (Ковальова та ин., що самі себе замурували у льоху) дав привід Синодови зробити поясненя що-до признаня шкідливости сект; секта вважаєть ся шкідливою, коли: 1) сектярі з реліґійних мотивів важать ся позбути житє власне, чи своїх ближних; 2) істнованє в секті гидких і неморальних подій і 3) змаганя проти державного устрою, щоби підрізати підвалини родини, суспільности й держави.

Спи-ж під'яремний бідахо, мій брате,
Доки твоє ще не дума вставати
Сонце, бо друге воно якесь в тебе,
Теж і йому мабуть тяжко на небі...
Ветане-ж колись воно ясне, сьвяте,
Сон твій розвіє й на краще життє,
Брате мій любий, тебе, поведе!
В. Залізник.

Любов і смерть.

(Після Фрейліґрата).

Люби, аж доки любить ся,
Аж доки стане сил:
Пробе година, — прийде час
Журитись край могил!
Навколїшках, кріз слізоньки,
Лиш бачити меш ти
Густу цминтарную траву
Й могильний хрест!
А тіни милої не вариш
Ні на єдину мить,
Ні голосок єї тоді
Тобі не зазвенить,
Та, скільки-б ти не каєв ся,
На сумний голос твій
Не відозветь ся, лежучи
Навік в землі сирій! —
Ні поцілунка щирого
Тобі не принесе,
Хоч вільне та невольнеє
Давно простила все:

Хай через тебе плакала
Й томила ся вона,
А там, у домовиночці,
Обиди більш не зна!
Любиж ти, поки любить ся
І поки стане сил:
Пробе година, — прийде час
Журитись край могил!

Серґій Бердяєв.

В природі і житю.

(Після І. Сурикова).

Не сумуй, що з гилля
Листє опада, —
Виросте по-весні:
Се ще — не біда!
Горе в тім, що вьяне
Серце молоде, —
Дум та сил пропащих
Не вайти ніде!
А як тепла весна
Прийде знов — жива,
Скрізь зазеленіють
Листє і трава!
Дум та сил не верне
Тільки чоловік,
Бо, шкoda, минає
Молодість навік!

Серґій Бердяєв.

— Темнота селян в Італії перевищує під многим зглядом навіть наших мужиків. Недавно тому пр. селяни в Апулії внесли до міністерства просвіти прошеня о знесеня обовязкової науки по школах, бо — як казали — нема грошей на удержаня учителя, а навіть місто Кастіліоне зажадало від міністерства знесеня міських шкіл, щоби поправити свій бюджет. Знова в місті Пезконстанце бурмістри зроблено загальну демонстрацію за те, що він приказав властителям домів, аби на подвірях було чисто, а при керницях не позволив прати біле.

— Електричні самоходи на услужі огневої сторожі у Відні. Позавчера відбувалися у Відні проби з електричними самоходами, на яких огнева сторожа спішить гасити пожежу. Самоходи прибувають до огня два рази скорше, чим сикавки, запряжені кіньми. На місці пожежи електричність нагороджана в збірниках служити до вправлення в рух сикавок.

— Княгиня Шарлотта Данська наслідниця королівського престолу по батькови, нераз жалує ся, що її гідність тяжко її придавлює. Она бажала би нераз пережити бодай один день як звичайна людина, на яку ніхто не звертає уваги.

— Конкурс на посаду секретаря з трема правничими іспитами оголошує магістрат міста Ярослава. Платня вносить 2.400 К. річно. — Львівська консистория розписала конкурс на одну стипендію в квоті 200 К. річно для слухачів прав рускої народности на львівській або віденьській університеті. Поданя можна вносити до 20. с. м.

— Дрібні вісті. Водопроводи в Кракові вже зовсім викінчені і делегат Ляковський призволив віддати їх до публичного ужитку. Отворене наступить в найблизший вторник. З львівських водопроводів буде можна користувати ся аж за 6 тижнів. — В Станиславові і в околиці ширить ся інфлюенція. — При пожежи нафтових магазинів в Баку утратило жите около 200 робітників. Огонь треває дальше і розширив ся на сусідні резервуари з нафтою.

— Гумористичний кутик.

Enfant terrible.

На двірці зелізниці
Тітка від'їжджає
І з братаничем малим
Сердечно пращась.

— Чи в вагонах є чорти?

Дітвак спитав тітку.

— Які чорти і чому

Питаєш лебідко?

Бо ще ниві мій татко

Так на вас казали:

А щоби єї вже раз

Чорти звідси взяли.

Наука, штука, література.

Літературно-науковий Вістник, книжка II. за лютий 1901. Зміст: *Маруся Богуславка*, П. Куліша. Друга половина (кінець буде). *З військового шпиталю*, оповіданя М. Яцкова. *Над морем*, оповіданя Лесі Українки (кінець). *Так краще*, оповіданя Гр. Гриворенка. *Мінятюри*: VI. Гармонія, Двіпрової Чайки, VII. Спокій духа, Гната Хоткевича, VIII. Гимн щастя, Теофіла Меленя, IX. На руїнах, Яросл. Весоловського. — *Из буддийської книжки «Сутта Ніпата»* пер. Івана Франка. — *Маруся*, оповіданя В. Г. Короленка (кон. буде). — *Из «Фантазий реаліста»* Лінкея (проф. И. Поппера) 16—19. — *На порозі століття*, М. Грушевського. — *Спомини про Федьковича*, Р. Заклинського (кінець). — *З російської України*, Spectator-a. —

З подорожі по Європі, Андрія К-ського. — *Наукові листки*. I—VI. — *Хроніка і бібліографія*.

Телеграми.

Відень, 9. лютого. «Руско-народний Клуб» на нинішнім засіданю уконститував ся, вибираючи головою пос. Барвіньського, заступником голови пос. Гладішовського, а секретаром пос. Пігуляка, і прилучив ся до «Славянського Центра», який числять 21 членів. До «Славянського Центра» належить також група Стояловців, зложена з 5 членів.

Льондон, 9. лютого. До дневника «Globe» доносять з Портсмута, що королівський яхт «Вікторія Альберт» готується до подорожі, щоби по зібраню ся парламенту відвести короля до Влссінген. Король хоче відвідати цесареву Фридерикову (свою сестру) та ревізитовати німецького цесаря.

Париж, 9. лютого. Цар надав президентови Французького кабінету Вальдек-Русо орден Станислава.

Відень, 9. лютого. Екс-король Мілян, який перед кількома днями занепав на інфлюенцію, є тяжко хорий на запаленя легких.

Мадрид, 9. лютого. Правительство ухвалило відпочити привернене конституції з причини онодішних антиклерикальних демонстрацій. З Мадриду оо. Єзуїти переселили ся до монастиря в околиці, бо перед їх домом демонстрували так, що поліція мусіла дати огня до товпи.

Букарешт, 9. лютого. Президент міністрів Карп опістив вчера в соймі і сенаті, що кабінет подав ся до димісії.

Льондон, 9. лютого. Лорд Кітшенер телеграфує з Преторії: Девет находит ся тепер на північ від Смітфільд. Відділ війська переступив зелізничий шлях коло Помпей-Сідінг і удав ся до Філіпост. Генерал Метуен доносить, що коло Фрибурга розігнав відділ Боєрів і забрав кілька возів з провіантами. Колюмна Френха находит ся недалеко місцевости Єзмеле.

Льондон, 9. лютого. Бюро Райтера доносить з Капштату, що стверджено там чуму між щурами на доках і у двох занепавших осіб. Є надія, що зараза дасть ся придушити в самім єї початку.

Новий Йорк, 9. лютого. З Пекіну доносять під д. 6. с. м.: Нині перед полуднем послали вручили китайському правительству ноту, в якій обстають при жаданю кари смерти для Тунгфузіянга, натомість відступають від сеї кари на кн. Туана і кн. Ляуа, не тому, що они невинні, а тому, що належать до цесарської родини.

Відень, 9. лютого. Цесар прийме в понеділок на спеціальній авдієнції нову президію палати.

Відень, 9. лютого. Межи Молодочехами а чеськими робітниками і мужиками ведуть ся переговори в ціли основаня одного клубу, який напевно мусить зложити ся.

Відень, 9. лютого. Німецька людова партія рішучо противить ся адресі, якої жадають Чехи, уважаючи дебат у над нею стратою часу.

Відень, 9. лютого. Парламентарна комісія чеського клубу ухвалила односторонно предложити посла Герольда на презеса чеського клубу.

Відень, 9. лютого. Вчера уконститував ся «Промисловий союз» вибираючи головою посла Кінка. Союз числять 16 членів і має на цілі в першій лівні заступати інтереси промислу, торговлі і ремісництва.

Триест, 9. лютого. Міска рада ухвалила 4.000 кор. на популярне торжество в честь Верді-ого, та приняла фундаційний акт в справі заложеня і удержаня італійського університета. Словінці здержали ся від голосованя.

Берлин, 9. лютого. Міністер торговлі Брєфельд має вкортці уступити, а єго місце займе тайний радник Найгавс.

Брукселя, 9. лютого. Палата послів приняла помимо протесту міністра заграничних діл, петицію з жаданем посередництва Бельгії між Англією а Трансвалем.

COLOSSEUM Ernesta Thorna, у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.

Програма від 1. до 16. лютого 1901.
При співучасті військової музики 80 п. п.
1. Увертура. 2. Jerry I Perry модерністичні карикатуристички. 3. Victoria Betting жонглерка. 4. Графині Ferruccy лірична співачка. 5. Les Aleksandros найзнаменитша трупа акробатска. (Павза). 6. Орхестра. 7. Carmen Carrero оперова співачка. 8. Sekuntala зі своїми вужами. 9. Jean Mora et la belle Lola музикальні ексцентрийці. (Павза). 10. Орхестра. 11. Huberto Vincento наслідуватель черепах. 12. The American Troubadours. — Початок о 8. год. вечером.

Що дня велике представленя. В неділю і свята два представленя. Що п'ятниці High Life представленя. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона, при ул. Кароля Людвика у Львові.
Colosseum огріте 12. газовими печами.

Дешевим і гарним дарунком на коляду, новий рік і при інших нагодах, — яко гарна прикраса комнат є Картини: Верещагіна, Шевченко в домініні і Сластьона, Шевченкова могила. — Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

В К А Н А Д У



як і до всіх других заморських земель переправляє
НАЙДЕШЕВШЕ
повсюди знакома фірма:
V. KARLSBERG
HAMBURG, Brandstwiete 36.
Поки хто шифкарту купить, нехай зрівнає мої ціни з цінами агентів корабельних. 6—10

Хто ще не читав
ФРАНЦА МЕШКА:
Драма на селі
ціна 70 сот.
і того самого автора: **НАГУЛА**
ціна 30 сот.
оповіданя з життя Словінців в перекладі І. Кузіва
нехай як найскорше замовить єї дві книжочки в Наук. Товар. ім. Шевченка, ул. Чарнецького 26, або в Ставропільській Книгарни ул. Руска у Львові.